

ÅRSPLAN FOR NOAHS ARK BARNEHAGE 2023/24

Barnehagens styringsdokumenter

Årsplanen for Noahs Ark bygger på Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager.

Rammeplanen sier: Barnehagen skal utarbeide en årsplan. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser»

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehage eierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

I år, som i fjor, har alle foreldrene i barnehagen fått en info-folder, der det meste av nyttig informasjon er samlet. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet, men med innsyn fra foreldrene. S.U fastsetter årsplanen.

Barnehagens verdigrunnlag.

Barnehagens samfunnsmandat. I samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehageloven §1 sier at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene.

Noahs Ark Barnehage er privat, og er eiet og drevet av Rakkestad Normisjon. I vedtektene er det fastsatt særlige bestemmelser om tros -eller livssyns-spørsmål. Barnehagen er en barnehage med særlig formål. Barnehagen skal bidra til å gi barna kunnskap, erfaringer og opplevelser av kristen tro og tradisjon.

Barnehagens visjon: Noahs Ark Barnehage « Et skip lastet med glade barnehjerter»

Barnehagens pedagogiske grunnsyn: «Som du vil at andre skal være mot deg, slik skal du være mot dem»

Barnehagens praksis:

- Vektlegge de etiske grunnverdiene i Bibelen
- Markere kristne høytider og tradisjoner
- Møte barnas undring, spørsmål, tro med et åpent sinn og respekt.
- Bruke Bibelfortellinger i forbindelse med prosjektarbeid.
- Synge sanger med kristent innhold
- Enkle barnebønner
- Respektere og anerkjenne andre livssyn og religioner

Foreldremedvirkning

Barnehageloven 4. Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Noahs Ark Barnehage har et **foreldreråd** der alle foreldre er medlemmer. Foreldrerepresentanter arrangerer et foreldreråd etter hvert foreldremøte. Aktuelle saker tas opp i samarbeid med styrer. I **Samarbeidsutvalget** sitter 2 valgte foreldrerepresentanter og vara til disse som representerer foreldrene, en politisk oppnevnt representant fra kommunen, 2 valgte ansatte og styreleder i tillegg til styrer. Samarbeidsutvalget skal «være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ».

- Foreldrene oppfordres til å si sin mening om barnehagens drift
- Det tilbys 2 foreldresamtaler i året og ellers etter behov.
- Det er 2 foreldremøter i året, med påfølgende foreldreråd.
- SU skal fastsette årsplanen. «Gammel « årsplan blir evaluert på vårens SU-møte.
- Foreldrene får god informasjon om sitt barn i hentesituasjon.

Barns medvirkning

Barnehageloven §3 Barns rett til medvirkning.

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

I Barnehageloven §1 står det at barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Å arbeide med barns medvirkning, handler ikke om å finne frem til bestemte metoder, men om hvordan vi som voksne tenker om og ser på barn. Det er **holdningene våre** som leder frem til en **medvirkningspraksis**. Det er **møtene med de voksne og barnehagens organisering** som er avgjørende for om det blir medvirkning eller ikke. Reell medvirkning, som inkluderer både medbestemmelse og selvbestemmelse, gir rom for barnas stemmer. Muligheter skapes i de situasjonene der vi møter barnas initiativ og interesser, viser respekt for og tar deres funderinger og teorier på alvor. Vi kan la oss inspirere av barna like mye som vi inspirerer og utfordrer dem. Som voksne kan vi ikke ha moraliserende holdninger i forhold til barna. Vi må være mer opptatt av å få innsikt i barnas perspektiver og se hva barn er og kan her og nå, enn på hva vi tenker de skal bli til.

Barnehagens definisjon av barns medvirkning:

- Barns medvirkning er ikke en metode men en holdning i hvordan vi tenker og ser på barn
- Vi har voksne som oppmuntrer barn til å gi uttrykk for sin tanker og meninger.
- Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen
- Vi har voksne som lytter og tolker barnas kroppsspråk, handlinger, estetiske uttrykk, hva barna formidler. Vi er tilstedeværende og bevisst på å møte barna ut i fra deres perspektiv
- Barna blir møtt med anerkjennelse og respekt.
- Hvert enkelt barn er en del av en helhet, avdelingen, lekegruppa. Få ansvar og vise ansvar, demokrati og empati.
- Personalet må bruke god tid, og være tilstedeværende i omsorgssituasjoner, i lek, og lære – situasjoner.
- Det pedagogiske arbeidet i barnehagen blir tilrettelagt i forhold til alder og modenhet.

Barnesyn

I Noahs Ark Barnehage ser vi på barn som et subjekt, et kompetent enkelt individ med sine egne, tanker, følelser og meninger som må anerkjennes og møtes med respekt og likeverd av alle voksne i barnehagen.

Vi ser se på barn som subjekt, fremfor som objekt, og det krever en anerkjennende holdning som gir barna rett til å ha sine egne opplevelser, erfaringer og tanker som atskilte og forskjellige fra de voksnes. Vi må ha en grunnleggende holdning om at vi alle er forskjellige og at voksne derfor ikke kan vite hva barn tenker og har behov for. Vi må spørre og undersøke. Når vi lar barna få være eksperter på sine egne opplevelser, må vi godta deres tanker og opplevelser som gyldige, selv om de er forskjellige fra våre. Det blir lettere å respektere forskjelligheten hvis vi ser på ulikhetene med interesse i stedet for avvik som skal korrigeres. Og ved at vi blir nysgjerrige på barna som forskjellig fra oss voksne, blir det lettere å få tak i deres perspektiver. (Berit Bae)

Læring

Læringsyn. Barn er aktive i egen og andres læreprosesser.

Barna skal lære så mye som mulig mens de er i barnehagen, og vi har et helhetssyn på læring der omsorg, lek og læring skal sees i sammenheng.

Barndommens egenverdi er sentral.

- Personalet er til stede i leken og er engasjerte. Hva er barna opptatt av her og nå? Undre seg sammen med barna, stille åpne spørsmål, som gir rom for resonnering.
- Personalet bruker rommet som den tredje pedagog, til å skape interesse og lyst til å utforske og leke
- Et godt læringsmiljø bør det være i barnehagen, noe som i stor grad krever at personalet er engasjert i barnas undring og spørsmål. Vi må være lydhøre, aktive, selv søke ny kunnskap for å kunne reflektere sammen med barna
- Personalet må se de barna som selv ikke er så aktive i sin søken etter ny kunnskap.
- Barna lærer mest når de er motivert, og i situasjoner som er lystbetonte. Når barn er i lek, er de både motiverte og de synes det er gøy. Ved å ha fokus på lek, styrker vi barns læring.
- Personalet må gi barna varierte opplevelser, muligheter for å eksperimentere, relevant kunnskap, gode opplevelser. Barn lærer av både negative og positive opplevelser.

Leken

Lek er det viktigste og beste virkemiddelet vi har i barnehagen, for å fremme sosial kompetanse, utvikling og læring, fordi det er lystbetont og motiverende for barna å leke.

Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel i barnehagen. Ved å late som, går barnet inn i en fantasiverden, der tanker og følelser kan få fritt spillerom. Lek er lystbetont for barnet, og er ofte en altoppslukende aktivitet. Dersom barnet blir utestengt i lek, og hindret i å delta i sosiale relasjoner, er det av stor betydning at de voksne i barnehagen er observante, tilstedeværende og kompetente i forhold til alle barna skal utvikle god lekekompetanse, og utvikle gode, sosiale relasjoner i barnehagen.

Personalet må gi leken tid og plass, og tilrettelegge for å utvikle leken. Lek og sosiale relasjoner er ikke noe som alltid utvikles lett og i positiv retning. Mobbing og utestengelser er noe barn erfarer daglig i barnehagen. Dette er derfor et satsningsområde som vi bruker mye tid på

Hva betyr omsorg for de ansatte i Noahs Ark barnehage.

Vi har i flere år hatt fokus på voksenrollen, og dens ansvar for å skape en god relasjon til alle barna. En god relasjon er essensielt for å yte god omsorg. Barnet må være trygg, samt stole på den voksne før det klarer å ta i mot omsorg fra den voksne.

Rammeplanen sier at personalet skal

- Ivareta barns behov for fysisk omsorg, og at de får nødvendig ro og hvile
- Ivareta barns behov for tilknytning. Barna velger selv hvem de vil være tilknyttet og den voksne organiserer dagen slik at den får være mest mulig sammen med barnet.
- Barna må oppleve trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn.
- Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet.
- Oppmuntre barna til selv å vise omsorg for andre

Rammeplanen har beskrevet godt hva omsorg er, og vi støtter oss bare på de punktene ovenfor.

Barnehagens rutiner for vurdering / evaluering

Hensikten med vurdering er at rutinene for vurdering skal være tilstrekkelig for å kunne sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes.

- På avdelingsmøter, pedagogmøter og personalmøter reflekterer personalet over barnehagens praksis kontinuerlig.
- Vi vurderer om vi følger årsplanen
- Vi vurderer om Rammeplanen blir fulgt.
- Vi bruker praksisfortellinger og pedagogisk dokumentasjon i vurderingsarbeidet.
- Plandagen i juni er forbeholdt å evaluere barnehage- året, før det legges nye planer.

Dokumentasjon

Rundt omkring i barnehagen henger det såkalt dokumentasjon, bilder av barna på tur, formings-kunst o.l. Dette er for å synliggjøre for barna, foreldre, andre ansatte og interesserte hva vi holder på med.

Månedsbrev, info-folder, årsplan, film, observasjoner, Lotus-diagram, referater, praksisfortellinger er noe av dokumentasjonen som finnes i vår barnehage.

Når vi tar frem dokumentasjonen og bruker den som grunnlag for refleksjon, kaller vi den **pedagogisk dokumentasjon**. Pedagogisk dokumentasjon åpner for kritiske og reflekterende praksiser. Forståelsen for barn og barnehager er i stadige bevegelser. Ved bruk av pedagogisk dokumentasjon blir vi oppfordret til å stoppe og legge merke til praksiser vi tidligere ikke har lagt merke til. Dette bidrar til refleksjon og forhåpentligvis en positiv endring.

Danning

Rammeplanen sier:

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

Personalet skal

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforsking og læring.

Progresjon

Rammeplanen sier at progresjon skal tydeliggjøres i forhold til omsorg, lek, danning og læring. Progresjon er en endring og utvikling. Progresjon må følge barnet og ikke alder. Personalet må møte hvert enkelt barn på det utviklings-trinnet det er og motivere og tilrettelegge for neste utviklingstrinn. Hele barnehagen har samme tema men det er stor forskjell på hvordan vi arbeider med temaet i forhold til hva barna er opptatt og hva de ønsker og mestrer.

Personalet må tilrettelegge den pedagogiske praksisen slik at barna får en balansegang mellom å mestre og få nye utfordringer. Barnehagedagen skal være spennende og utfordrende, men samtidig trygg og forutsigbar.

Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

Overganger i barnehagen

Tilvenning av nye barn

Nye barn som har takket ja, får skriftlig invitasjon til «Bli-kjent-visit». Foreldrene tar opp det de trenger å vite noe om, og personalet gir muntlig og skriftlig informasjon til foreldrene.

Vi ønsker individuell tilvenning, der barnets beste er det viktigste, og foreldrene er i barnehagen så lenge det trengs, ca. 3 dager. Foreldrene går litt til og fra, og vi sender meldinger om hvordan det går, og dersom foreldrene må hente tidligere enn planlagt.

Trygghet og tilknytning er personalet bevisste på. Tilknytning er den medfødte evnen til å søke og holde seg i nærheten av en eller noen få voksne, og på den måten sikre sin egen trygghet og opplevelse. Det betyr i praksis at barnet velger en eller to voksne på avdelingen som det knytter seg til, Barnet og foreldre får tildelt en tilknytningsperson. Senere er det mulig at barnet velger en annen person de knytter seg til, og den voksne må prioritere å være sammen med det eller de barna for at barnet skal føle seg trygt. Hele tiden, helt til barnet slår seg til ro. Da kan resten av avdelingspersonalet nærme seg barnet og få tillit fra barnet etter hvert.

Trygghet er det som må til for at barnet skal kunne utvikle seg, for uten nære relasjoner skjer det ingen sunn emosjonell utvikling.

Foreldremøtet på høsten er preget av mye informasjon til barnets beste, og at et godt samarbeid barnehage-hjem er av stor betydning.

Overgang fra Nøtteliten til Mikkell Rev

Når barna på Nøtteliten blir ca 3 år, begynner de på Mikkell Rev. Foreldre får informasjon om det, og vi informerer om hvordan overgangen er planlagt. Vanligvis besøker de små Mikkell Rev sammen med en voksen fra Nøtteliten i flere ulike situasjoner. Dette er planlagt på forhånd av begge avdelingene. Etter hvert som de små blir tryggere, ønsker de gjerne å være på Mikkell Rev alene og i flere situasjoner, og da åpner vi for det så langt det er forsvarlig.

Når barnet har begynt på Mikkell Rev, vil det gjerne besøke sin «gamle avdeling», og da gir vi rom for det.

Overgang barnehage/skole

Vi følger Handlingsplan for overgang barnehage/ skole, som er en kommunal plan. Den inneholder blant annet rutiner for besøk på skolen. Handlingsplanen blir rutinemessig delt ut til alle foreldre som har skolestartere i desember året før skolestart.

I Skoleklubben forberedes 5 åringene på skolestart ved å arbeide med lek og prosjekter. De går på tur hver uke, og samtaler om det de ser og opplever. Dette året har vi fokus på fagområdet natur, miljø og teknologi og barna i skoleklubben har allerede vist stor interesse for småkryp og insekter. Gjennom lekbaserte aktiviteter og naturprosjekter tenker vi å forberede barna på skolestart. Det viktigste som barna kan lære i barnehagen er å stole på seg selv, og tenke jeg kan, jeg mestrer. Da må de ha gjort mange positive erfaringer i barnehagen, der de er inkludert i lek og fellesskap og mestrer det meste i løpet av en barnehagedag.

HOVEDTEMAET DETTE BARNEHAGEÅRET ER INKLUDERENDE LEKEMILJØ

Definisjon av Barnehagemiljø

I følge [rammeplanen](#) skal barnehagen fremme et inkluderende og stimulerende miljø hvor alle barn skal oppleve å bli sett og kan delta i lek. Miljøet skal støtte opp om lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Rammeplanen

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap, hva Rammeplanen sier om Inkludering

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Personalet skal

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

HVORDAN ARBEIDER VI I PERSONALGRUPPA MED TEMAET INKLUDERENDE BARNEHAGEMILJØ?

Kjernekomponentene i Inkluderende barnehagemiljø er voksenrollen, barns medvirkning, respekt for hverandre og lek.

VOKSENROLLEN

I Noahs Ark Barnehage arbeider vi mot å ha

- tydelige, varme voksne (autorative)
- voksne som har god evne til å bygge relasjoner
- voksne som følger, benevner og bekrefter det enkelte barn
- voksne ser og anerkjenner barnets tanker og følelser.
- Voksne gir rett til medvirkning og påvirkning i egen hverdag.
- Voksne som ikke krenker, men motvirker utestenging og mobbing.
- Voksne er gode rollemodeller, og møter mangfold med respekt og omsorg.
- Voksne som er engasjerte nysgjerrige, kreative og lekne sammen med barn.
- Voksne legger vekt på humor og glede.

INKLUDERENDE BARNEHAGEMILJØ

- Handler om å skape et inkluderende barnehagemiljø for alle!
- Inkludere vil si at uansett bakgrunn og tilhørighet blir en møtt med respekt og får være med ut ifra sine forutsetninger.
- I barnehagen skal alle barn ha en opplevelse av å være inkludert og en opplevelse av at de er en viktig del av fellesskapet.
- Barna tar del i hverdagen ut ifra interesser, kompetanse og utviklingsnivå.
- Vi gir rom for barnas engasjement og bidrag
- Personalet i barnehagen har ansvar for å sikre gode fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

RESPEKT er grunnleggende holdning i forhold til Inkludering

- Respekt gir uttrykk for en holdning overfor andre som viser anerkjennelse og velvilje uansett om du er enig i det personen gjør eller sier.
- Alle mennesker er likeverdige, og vi må akseptere at en person er, eller tenker, forskjellig.
- Arbeide for at alle barn behandler seg selv respektfullt, ved å gi de en god selvfølelse.

Lovendring i Barnehageloven.

Fra og med 01.01.2021 trådte en ny lov i kraft angående psykososialt barnehagemiljø§41,41 og 43. I tillegg til å arbeide forebyggende, har man nå aktivitetsplikt. Rakkestad kommune har utarbeidet et system som skal brukes når et barn uttrykker misnøye over å være i barnehagen. BTI-modellen. Her ligger masse materiell som barnehagepersonalet, i samråd med foreldrene, kan bruke for å hjelpe barnet og barnegruppen på tidligst mulig stadium.

*For å være gode voksne for barn og sikre et
Inkluderende barnehagemiljø må vi ha både
HODET (kunnskap og erfaring), HJERTET
(holdninger og verdisyn) og BEINA (handling og
motivasjon)*

Vi fortsetter å arbeide med Inkluderende Barnehagemiljø, men vil også gå et skritt videre til å arbeide med «Barns psykiske helse» . Vi vil derfor arbeide med fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse.

Rammeplanen

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna

- opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer
- blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

- Personalet skal
- være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring
- bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile
- gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet
- bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser
- legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna
- kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn.

Hvordan vil vi i Noahs Ark Barnehage arbeide med dette temaet?

Vi vil også dette året arbeide med **tema-uker** der vi samarbeider på tvers av avdelingene, og lager et tverrfaglig opplegg som inngår i ukas aktiviteter. Her er en foreløpig oversikt over temaukene. Dere får mer fylldig informasjon i månedsbrevet. I mellomperioden arbeider vi litt videre med temaet, og etter hva barna er interessert i.

TEMA, KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Uke 36, Fra mandag 4 september «Fra jord til bord».

Ideer : Tresking, grønnsaker, frukt og bær, blåbærtur, høstakkefest, male korn, Østfold traktor kjøpe gårdsleker

Brannvernuke uke 38

Uke 42 Fra mandag 16 oktober. «Mangfoldsuke», kulturfestival.

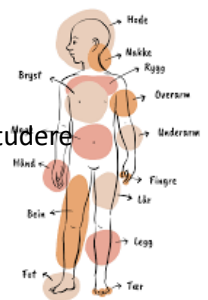
Ideer: Mat /matkultur. F.N- dagen 24 oktober, vi spiser mat fra flere kulturer.

November /desember, jul og advent.

Uke 3 , fra mandag 15 januar «Kropp og sanser» Vinteraktiviteter.

Ideer: Eli Rygh : »Kroppen min er min» «Jeg er meg» Min meg» Det er min kropp. Kjøpe Tora, studere innvending

Uke 16 , Fra mandag 15 april. Fysisk og psykisk helse og bevegelse.

Risikolek, sykkeltdag, gleding, prososiale handlinger

